

POSTANOWIENIE

Dnia 17 czerwca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

w dniu 17 czerwca 2024 r.,

wniosku obrońcy skazanego M. G.

w przedmiocie wyłączenia sędziego Sądu Najwyższego Zbigniewa Kapińskiego

od udziału w sprawie o sygn. akt II KK 320/22

na podstawie art. 42 § 4 zdanie pierwsze k.p.k. w zw. z art. 41 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

wyłączyć sędziego Sądu Najwyższego Zbigniewa Kapińskiego od udziału w sprawie o sygn. akt. II KK 320/22

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie z dnia 26 sierpnia 2021 r. sygn. akt III K 25/18 M. G. został skazany za popełnienie występku z art. 160 § 2 i 3 k.k. na karę sześciu miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres roku próby. Nadto orzeczono grzywnę w wysokości 100 stawek po 100 zł każda oraz obowiązek informowania sądu o przebiegu okresu próby.

Po rozpoznaniu apelacji wniesionych przez prokuratora, obrońcę oskarżonego oraz pełnomocnika oskarżycieli posiłkowych, Sąd Okręgowy w Warszawie wyrokiem z dnia 25 stycznia 2021 r. X Ka 1025/21 zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Po wniesieniu kasacji przez obrońcę skazanego, zaskarżającego wyrok sądu odwoławczego w całości i wskazującego na zaistnienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej (art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k.), akta sprawy celem jej rozpoznania przekazano Sądowi Najwyższemu.

Sprawa ta zarejestrowana pod sygnaturą II KK 320/22 początkowo została przydzielona do referatu sędziego Sądu Najwyższego Dariusza Kali. Na skutek zarządzenia nr 21/2023 Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Karnej z dnia 11 września 2023 r. o aktualizacji listy sędziów orzekających w Izbie Karnej i przydzieleniu spraw sędziemu obejmującemu stanowisko w Izbie Karnej, sprawa ta trafiła do referatu sędziego Sądu Najwyższego Anny Dziergawki, a po jej wyłączeniu od rozpoznania tej sprawy (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 2024 r.) została przydzielona sędziemu SN Pawłowi Kołodziejskiemu.

Także i ten sędzia, został wyłączony od udziału w sprawie postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2024 r. Kolejno sprawę przydzielono do referatu sędziego SN Zbigniewa Kapińskiego. Zarządzeniem z dnia 12 czerwca 2024 r. wyznaczono termin posiedzenia w celu rozważenia dopuszczalności kasacji, ewentualnie rozpoznania kasacji w związku z zarzutem dot. art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k.

W piśmie datowanym na dzień 11 czerwca 2023 r. obrońca skazanego odwołując się do treści art. 41 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 i 4 k.p.k. w zw. z art. 45 ust.1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w zw. z art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 19 ust.1 Traktatu o Unii Europejskiej w zw. z art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności oraz w nawiązaniu do treści art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. uwzględniając przy tym przywołane we wniosku orzecznictwo krajowe i międzynarodowe kwestionujące status Krajowej Rady Sądownictwa, której skład ukształtowany został na mocy ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3) oraz status sędziów, zwłaszcza sędziów Sądu Najwyższego powołanych na stanowisko sędziego na wniosek tak ukształtowanej Rady, wniósł o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Zbigniewa Kapińskiego z uwagi na niespełnianie przez niego wymogu instytucjonalnej bezstronności w rozumieniu wskazanym m.in. w pisemnych motywach uchwały trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia

2020 r., BSA I-4110-1/2020 oraz uchwały Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22, która to okoliczność wywołuje uzasadniona wątpliwość co do bezstronności wskazanego sędziego przy rozpoznaniu przedmiotowej sprawy, a wynika z faktu jego powołania na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, która to wadliwość powołania – wg wskazanych wyżej uchwał Sądu Najwyższego, z których pierwsza uzyskała moc zasady prawnej i wiąże każdy skład tego sądu – prowadzi samodzielnie, w odniesieniu do sędziów Sądu Najwyższego, w tym sędziego objętego wnioskiem o wyłączenie do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, art. 47 KPP oraz art. 6 ust.1 EKPCz.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek obrońcy skazanego, podobnie jak ten dotyczący poprzednio wyznaczonego referenta (P. Kołodziejskiego), należało uwzględnić jako oczywiście zasadny.

Podkreślić należy, że wszystkie argumenty przywołane w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2024 r., rozpoznającego w tożsamym składzie, wniosek o wyłączenie SSN Pawła Kołodziejskiego (k. 668-669), są aktualne co do tego wniosku i do nich należy odesłać, w pełni również dzieląc argumenty obrońcy wskazane we wniosku o wyłączenie.

Ponownie zatem należy wskazać, że wyłączenie sędziego na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. winno nastąpić nie tylko w sytuacji gdy istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie, ale również wówczas gdy orzekanie przez sędziego w sprawie mogłoby realnie prowadzić do znacznie poważniejszego uchybienia, tj. naruszenia standardu z art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i uznania, że taki skład orzekający nie stanowi niezależnego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą. Taka właśnie sytuacja miała miejsce w tej sprawie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 października 2021 r., sygn. akt II KO 30/21).

Bezsporne jest, że okoliczności związane z uzyskaniem statusu sędziego SN przez Z. Kapińskiego, w następstwie brania udziału w konkursie przed Krajową Radą

Sądownictwa po 17 stycznia 2018 r. prowadziłyby, gdyby sędzia ten zasiadał w składzie rozstrzygającym sprawę do naruszenia standardu z art. 6 ust. 1 EKPC, standardu konstytucyjnego (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP), ale także do przyjęcia, że sąd z jego udziałem będzie sądem nienależycie obsadzonym w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Taka konkluzja wynika zarówno z dotychczasowego orzecnictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka jak i Sądu Najwyższego (por. orzeczenia ETPC w sprawach: Reczkowicz przeciwko Polsce, skarga 43447/19, Dolińska – Ficek i Ozimek przeciwko Polsce, skarga 49868/19 oraz Advance Pharma sp. z o.o. przeciwko Polsce, skarga 1469/20; uchwała połączonych trzech Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. BSA I-4110-1/2020 OSNK 2020, z. 2, poz. 7; uchwała SN z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22; postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 17 września 2021 r., I KZ 29/21; z dnia 13 października 2021 r. II KO 30/21; z dnia 28 września 2022 r., IV KK 333/22; z dnia 27 lutego 2023 r., II KB 10/22). Już tylko na marginesie stwierdzić trzeba, że aby zapobiec potencjalnie możliwej procedurze skargi na Polskę do ETPC, to z uwagi na treść wniosku o wyłączenie sędziego Z. Kapińskiego powinien złożyć stosowne żądanie wyłączenia go od rozpoznania tej sprawy, tak aby zminimalizować ryzyko naruszenia art. 6 ust. 1 EKPC. Tak się niestety nie stało, co tylko dowodzi jak podchodzi do wiążącego wszystkich sędziów orzecnictwa ETPC, które to orzecnictwo wyklada w sposób wiążący normy konwencji, która ma przecież status źródła prawa (art. 91 ust. 2 Konstytucji RP).

Mając na uwadze szczegółowość rozważań zawartych w uzasadnieniu postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2024 r., II KK 320/22, należało orzec jak w postanowieniu.

Z tych powodów orzeczono jak w postanowieniu.

[PGW]

[ms]

